

PASAULES LATVIEŠU 3X3 SAiets RUCAVĀ

PŪRALĀDE

Pirmdiena, 2014. gada 14. jūlijs



Lietum mitējoties tieši saieta atklāšanas brīdī, Rucavas 3x3 sākās ar karoga uzvilšanu. To paveikt bija aicināta Dzintra Skrube, kura bija Rucavas 3x3 darba grupas vadītāja 2001. gadā, Uģis Lācis no Krievijas un Viksniņu/Andersonu ģimene no ASV.

Suitu sievas no Alsungas uzsāka dziedāšanu, sakot, ka pagājušā gada 3x3 saiets tā arī nav beidzies – tas turpinās Rucavā. Ar laba vēlējumiem gods dziedāt un dalībniekus priecēt tika nodots Rucavas etnogrāfiskajam ansamblim ar vadītāju Staņislavu Skubiķi.

3x3 mammas Līgas Rupertes tradicionālā un vienmēr gaidītā pirmā uzruna notika, tomēr ne klātienē. Līga Rucavas 3x3 dalībniekiem rakstījusi: "Domās abi ar Arnoldu esam ar jums un visu skatāties kā filmā. Kā sabrauc autobusi, notiek reģistrācija, atklāšana ar uzrunām un svinīgais brīdis baznīcā, redzam dziedošās un greznās suitu sievas. Šī ir trešā reize, kopš 3x3 notiek Latvijā, kad diemžēl nevaru būt tur klāt. Taču Arnolda veselība šodien uzlabojas, un jau nedēļas otrajā pusē ceram būt kopā ar jums."

Rucavas novada domes priekšsēdētāja Irēna Šusta atzina, ka saieta tēma pūrs ir kā naglai uz galvas: "Lai arī Rucava ir maza, rucavnieki ir lieli un bagāti. Mums ir, ko dot, un ir, ko mācīties. Paņemiet no mums katrs to labāko un ielieciet savā pūra lādē. Ielieciet tur arī draudzību, varbūt liktenīgu sadraudzēšanos." Irēna sacīja paldies Rucavas 3x3 vadītājai Inesei par uzticēšanos.

Skolas direktore Liene Trumpika, kura visus dalībniekus uzņēma gluži kā pie sevis mājās, atgādināja, ko pazīstami latvieši par Rucavu domājuši. Imants Ziedonis sacījis, ka te dzīvo nešpetni cilvēki, savukārt Emīls Melngailis pareģojis, ka netālajā Papē ar laiku būšot kūrorts. "Rucavniekiem baltais sviests ar jaunajiem kartu-

peļiem ir ikdiena, vecmāmiņas izšuvumi un brauciens uz Muižas kalnu ir ikdiena. Jums tas būs vienas nedēļas piedzīvojums, un lai tas izdodas!"

Tradīciju kopas Rucavas sievas vadītāja Sandra Aigare atcerējās pirmo 3x3 Rucavā, kas notika pirms 13 gadiem. Tas bijis liels notikums visai Rucavai: "3x3 ienesa Rucavā kustību. Pašiem gribējās, lai tas turpinās, un dzima danču klubs, kā arī tradīciju klubs. Gribējās savas tradīcijas visiem parādīt, lai ļaudis zinātu, kas mēs esam." 3x3 dalībniekiem būs iespēja apgūt prasmes pie vietējām saimniecēm, amatniekiem un teicējām.

Tupešu Māra no ASV nesa sveicienus no Līgas Rupertes, un pastāstīja par to, kā 3x3 sākās: "Amerikā radās 2x2, kas bija domāta jauniešiem no 18-35 gadiem. Tās moto bija "Satiksimies, priecāsimies, precēsimies!" Es jau toreiz biju precējusies, man tur tālāk nebija, kur iet. Savukārt Latvijā kopš 1995. gada esmu piedalījies gandrīz visās 3x3. Tāpēc zinu, ko Līga teiktu: būsim draudzīgi, izpalīdzīgi un nedusosimies. Sauksim viens otru uz Tu."

Noslēgumā nometniekus uzrunāja saieta vadītāja Inese Krūmiņa: „Liela pateicība tiem, kuri šīs nedēļas sagatavošanā ieguldījuši milzu darbu, darot daudzu lietīškus sīkumus. Rucavā nav vidusskolas, nav arī tehnikuma – dzīvosim šauri un draudzīgi. Lietosim telpas, ko pat vietējie nelieto, un mūsu dēļ bija spiesti vērt un vēdināt. Vēdināsim arī paši savu pūru, savu garīgo pieredzi. Vētisim to. Varbūt tur ir kāds smagums, ko atvieglot. Bagātināsimies viens no otra, lai atrastu prieku. Man ir gandarījums, ka jūs no braukšanas uz Rucavu neatturēja attālumš. Paldies par dūšu šeit būt!" ♦

DIENAS PLĀNS

Rīt, 15. jūlijā

*Bij' manā pūriņā**Trīs māmiņu darījums:**Tēva mātes, mātes mātes,**Manas pašas māmuliņas.*

- 8:00 – 8:45 Rīta cēliens – celšanās, putnu klausīšanās, pastaigas dabā, vingrošana, meditācija
- 9:00 – 9:30 Brokastis
- 9:40 – 10.10 3x3 TV
- 10:15-12:45 Rīta ievirzes
- 13:00-14:30 Pusdienas
- 14:30-17:00 Pēcpusdienas ievirzes
- 17:15-19:00 Kopreferāts – "Leģendārais latvietis Aleksandrs Laime" (Kaiva Desmitniece), notiks skolas 3. st. zālē Pirmsvakariņu nodarbības
- 19:00-20:00 Vakariņas
- 20:15-21:15 TDA "Rucavietis" uzstāšanās (pie Kultūras nama)
- 21:15-21:30 Vakara dziesma un vakara pasaciņa
- 21:30-22:00 Brīvais mikrofons (pie Kultūras nama)
- 22:30 - ... Nīkšana

SVEICAM

Sveicam jubilārus!

Lai jums viss nākamais gadiņš ir tikpat priekpilns kā šis jaukās dienas Rucavā!

Sirsniņi sveicieni svētdienas jubilāriem – **Ievai Dāboliņai** un **Gaidai Margrietai Pētersonei** un šodienas gaviļņiekam **Oskaram Brakmanim**!

PAZIŅOJUMI

Tehniskie atgādinājumi:

- 1) Aizliegts tualetes podā mest papirus!
- 2) Lūgums automašīnu logos redzamā vietā ievietot tālruņa numuru!
- 3) Automašīnas novietot paredzētajās vietās!

½ x ½ paziņojums:

Mīļie ½ x ½ ievirzes dalībnieku vecāki!

Būsim priecīgi, ja vakaru pavadīsiet visa ģimene kopā, tomēr rūpējoties par visu dalībnieku labsajūtu saietā – **otrdien, trešdien, ceturtdien un piektdien – pirmā vakara pasākuma laikā (20:15 – 21:15) būs iespēja bērņus atstāt rotaļu istabā** (bērnudaržā "Zvaniņš") gādīgajās ieviržu vadītāju rokās. Pirmdien ar rotaļu istabu lūdzam nerēķināties!

DIEVKALPOJUMS

Uzticēta mīlestība



Svētdienas vakarā nometnieki pulcējās Rucavas evaņģēliski luteriskajā baznīcā. Tajā visus sagaidīja Liepājas Svētā Jāzepa Romas katoļu draudzes prāvests Gatis Mārtiņš Bezdelīga un suitu sievas no Alsungas.

Prāvests pastāstīja līdzību no Svētajiem rakstiem par sēklas sēšanu. Sēkla pati par sevi ir laba, jo ir Dieva vārds. Un augšne – mūsu dvēsele. Taču dažās augsnēs – akmeņainajā, nocietinātajā, ērkšķainajā – sēkla neuzdīgst. Varam jautāt sev – kāpēc? un varam domāt, kam jānotiek, lai mūsu augšne būtu auglīga, un lai mēs būtu laimīgi. Izrādās, arī sirds augšne ir jāuzirdina, un to paveikt var tikai mīlestība. Mīlestība var būt kā ecēšas, kas izmaina mūsu sirdi. Asizes Francisks noskūpstījis spītāligo, Mārtiņš no Tūras apģērbis nabagu. Vai spītāligajam un nabagam vien to vajadzējis? Nē, vēl vairāk tas bijis nepieciešams pašiem darītājiem, kuri šādi savu sirdi apvēršuši un sākuši jaunu dzīves ceļu. ♦

Laura Bitiniece

GARŠĪGI

Saimes pusdienas Rucavas ķēķī

Vari nākt mācīties gatavot ievirzes laikā "Zvanītājos" un turpat arī nobaudīt rucavnieku pusdienas. Bet vari nākt tikai uz pusdienām (samaksa 4 EUR), tikai iepriekšējā dienā piesaki vadītājai Mārai, tālr. 29108688.

Lūk, ēdienkarte:

Otrdiena

Strimalu zupēna ar vārtis rāciņis (ar mizu), ratenis ar speķa mērci, piena ķiselis ar ogu mērci

Trešdiena

Gurķu zupa, bimbalu tīre ar lapu salātis, bārbju ķiļķini

Ceturtdiena

Piena sakņu zupa ar sālītu siļķi, vārti mencu ar kreimu un rāciņiem, miltu putra jeb skābputra, debesmannā

Piektdiena

Grūbu zupa, kukuļi ar speķa mērci, buberts ar dzērveņu mērci

Sestdiena

Skābā paniņu vai rūgušpiena zupa, rieziks, rupjmaizes kātojums ♦

IZSTĀDE

Senie Rīgas apavi XXI gs. kājām

Agritas Krieviņas
viduslaiku apavu atdarinājumi
un pētniecība



Agritas Krieviņas darināto apavu izstāde atvērta bijušajā pasta ēkā "Sudrabi" pēcpusdienas un pirmsvakariņu ieviržu laikā. Nāc un izpēti! ♦

Esam iepazīnušies un punkts

Kamēr Rucavas 3x3 saieta dalībnieki Ksvētdienas pievakarē minstinājās, kā nu būs sēdēt mitrā zālienā un mīņājās no kājas uz kāju, vērās lielās pūralādes vāks un no tā apakšas kā zirņi izbira dzeltenīgas timotiņa ķīpas. Vai, kur labi! Saieta dalībniekiem nu bija, kur piesēst, un iepazīšanās vakars varēja sākties.

Lietus nelija, saule nekarsēja un mušas nekoda, tādēļ visus ieviržu vadītājus varēja redzēt vaigā un arī balsi skaņi sadzirdēt. Bija pilnīgi skaidrs: visu vecumu bērni būs nodarbināti, tādēļ māmuļas, tētuki, vecmammiņas un opīši varēs kustināt gan prātu, gan rokas. Lai sirds būtu mierā gan lieliem, gan maziem, vakara vadītājs Kārlis Krūmiņš vispirms plānija vidū sauca ļaudis, kas rūpēsies par saieta jaunākajiem dalībniekiem. Mazuļu un bērnu ieviržu vadītāji runāja skaidru valodu: paziņoja, ka pusreizpuse piedimdinās Rucavu, un Kārlis Briedis tomēr aicināja nesūtīt uz ievirzi mazulus, kam varētu vajadzēt kaut ko nomainīt dibengalā. Un vēl Kārlis atgādināja, ka ieviržu vadītāji arī ir cilvēki, viņiem gribēsies ēst, tādēļ, kā teica Kārlis: „Laikus savāciet savus sikos!”

Solijumi no ieviržu vadītājiem bira kā no pārpilnības raga: mākslas studijas vadītāja Gunta Krastiņa solija ne vien doties plenērā, bet arī akmeņus apgleznot un no gliemežvākiem svečturi sameistarot. Savukārt Ilma Rubene stellētēs iemācīs uzaust ne vien aproces, bet pat lupatu sedziņas un grāmatzīmes. Rūpīgu darbu Gunta Vecpils solija dzintara kniepkēna gatavotājiem, bet leva Dāboliņa – lellišu leviņu šuvējām. Arī rotkaļi solija, ka katrs, kas pie viņiem atnāks, kaut ko pagatavos, bet neko gan neiemācīsies, un arī tie, kas aizies uz tērauda kalšanu, noteikti pūrā paņems kādu smagu pričendāli. Kā to visu būs mājās pārvest?



Arī prāta ieviržu vadītāji solija plašu sir-di: ģimeņu semināra vadītāja Māra Tupese gan mēģināja iežēlināt tautu, nosaucot sevi par vientuļo Māru. Moldāvieta Raisa Vieru aicināja pie sevis visus, kam kāda kaite (vislabāk – migrēna vai roku tirpšana), lai iegūtu sev modeļus ievirzei „Tava veselība – tava atbildība”. Tomašūns vispār viltīgs: izvilka kaut ko dīvainu no kabatas un teica – atnāksiet, parādīšu. (Starp citu, ja kādam ir Andra sievas Ģertrūdes telefona numurs, piezvaniet un pajautāriet, vai viņai gadījumā nav pazuduši sidraba auskari.) Arī koklētāja Dina Liepa mācēja pielabināties: viss viņai esot – gan kokles, gan mācību materiāli. Un kur vēl skaņāku balsi kā Baibai Kalniņai, kas vadīs teātra ievirzi un Sandrai Aigarei, kas mācīs izdziedāt dzīvi un dabu. Jā, ar tādu balsi pats sevi no saldākā miega piecelsi. Bet, ja pat skaļi saucot, kādam pienāk grūti laiki, lai iet pie Edgara Zilberta, kas parādīs, kā izdzīvot no nekā, un pat tādā situācijā no zēna kļūt par vīru. Vai lai iet pie Oskara Brakmaņa uz novusu – viņš ierādīs, kā saglabāt mieru spēlē pat tad, ja esi tikko precēts un ar novusā lauztu kājas iekšķi. Un, protams, saimes pusdienu virēja Māra Tapiņa arī vilināja kā uz

medus podu: ceps to un šmorēs šito, un vēl baltais sviests pēcpusdienā. „Paprovēsiet, projām netiksiet,” jā, tā viņa teica. Bet zāļu sievai Līgai sava aptieka jau līdzī – pītā čemodānā guļ zaļais medus, dzintara pulveris un citi labumi. Pat tad ja tev vēl nav nābs tarkšķ, varbūt vērts atcerēties kādu citu vecu vainu, lai pie Līgas zāļu skapiša tomēr tiktu?

Īsāk izsakoties – katrs sevi lielija, kā nu prata, un katrs, kam šķita, ka nav izvēlēta īstā ievirze, vēl kaut ko varēja mainīt. Bet tas jau bija vakar. Šodien katrs sev vietu atradis, rātņi dodas no rīta ievirzes uz pēcpusdienas un tad vēl arī uz pirmsvakariņu ievirzi. Visi ir nodarbināti un punkts.

P.S. Bet pirmo Roberta Treimaņa stāstīto vakara pasaciņu atceries? Ko tad nu darīsi, ja nākamnedēļ puika negribēs dzirdēt ne par trim vēja mezglēm, ne par trim tēva dēliem un prasīs to pasaku, ko Rucavā pirmajā vakarā dzirdēja? Lūk, tev špikeris. Vienvārdsakot, lācis atrod olas. Daudz olu. Prasa ezim, kas tas esot. Ezis sakot – zosu olas. Lācis jautā, kā tad lai tās zosis dabū ārā no olām, ezis saka – esot jāperē. Lācis, pakļāvīga persona eža priekšā būdama, to arī darija: sēdēja, cerēja un perēja. Kad zoslēni bija izšķīlušies, sēdējuši lācim uz muguras un ne pa kam nepeldēja. Lācis panīra zem ūdens, noķēra līdaku, zoslēni sāka plūncināties ar savām daiļajām pleznām un iemācījās peldēt. Tad atlika tiem tikai iemācīt lidot, tāpēc lācis ripinājās un leca no kalna. Lācim par prieku zosis aizlidoja un ķepainim jau šķita, ka viss galā. Tikmēr ezis atveda lācim savus mazos ežulēnus, un tad gan lācis domāja: diez, šie arī jāperē? Tālāk saceri saviem spēkiem. Vēlreiz punkts. ♦



DIENA BILDĒS



Tradicionālais saieta atklāšanas foto – skats no augšas. Tā, lūk, mūs redz saulīte.



Mīlīgā Kažoku ģimene.



Līga Reitere grib pārsist Linardu Libertu, kas sola dalībniekiem vīnu. Kas ir vīns, ja Līgai ir zaļais medus!?



Siltām plaukstām sasildām blakussēdētāju ausis. Lūk, kā to dara Sviklānu ģimene no Saulkrastiem: mamma Iveta, tētis Edmunds un meitas Loreta un Agnese.



Ieradusies svarīga saieta dalībiece: stelles.



Trīs vīri laivā? Nē! Trīs dāmas karietē!



Lūk, vīri kā ozoli!



Saieta karogs – liels un daiļš kā Latvija.

Foto: Baiba Krumiņa, Laura Skušķe

APTAUJA

Ko Tu šonedēļ plāno izdarīt?

Visu nedēļu rūpēsies par grāmatu

Daiga Bitiniece, Kuldīga, 52 gadi:

– Gribu darīt to, par ko jau daudz darīts un spriests – sākt veidot grāmatu par 3x3 saietiem Latvijā. Darišu to kopā ar Rasmu Zvejnieci (viņa ir autore grāmatai par 3x3 ārzemju saietiem) un levu Ploriņu. Uz ievirzēm šoreiz neiešu, jo tam neatliks laiks. Šis man ir jau 24. 3x3 saiets, esmu te kopā ar vīru Aldi un vecāko meitu Lauru, savukārt meitas Monta un Anete atbrauks piektdien pēc darba.

Izmicis elektrisko ģitāru

Ernests Valbahs, Baloži, 6 gadi:

– Gribu iemācīties būt lielāks. 3x3 esmu trešo reizi, bet iepriekšējās divas neatceros. Iešu uz animācijas ievirzi un uz mālu. Gribu lielajam brālim uztaisīt elektrisko ģitāru no māla.

Skatīsies, kā un ko Rucavā dara

Ādolfo Avens, Kanāda, kopš 39 gadu vecuma gadus vairs neskaita:

– Ko es gribu izdarīt? Tad man jāskatās dokumentos! Iešu uz politikas ievirzi, lai gan pāris gadus to neesmu darijis. Savulaik politikas ievirzi 3x3 vadīja rietumnieki, bet tagad – vietējais politikas zinātājs. Savulaik politikas ievirzē viņš uz tāfeles pierādīja, cik labi ir likvidēt Latvijā cukurfabrikas, un man tas toreiz nepatika. Iešu paklausīties, varbūt kas ir mainījies. Biju uz politikas ievirzi Liepnā – tas bija gads, kad gājām uz balsošanu par Saeimas atļaišanu. Toreiz ievirzē balsojām, kurš ir par un kurš pret atļaišanu,

un es vienīgais biju pret: kāda jēga tos pašus deputātus apgriezt uz riņķi un savēlēt par jaunu? Pēcpusdienā iešu pie Tomašūna klausīties par Latvijas senvēsturi. Protams, braukšu uz muižu, uz Papi, jo vienmēr 3x3 saietos cenšos apskatīt vietējo apkārtni. Mana drauga māte, kas bija rucavniece, bieži vien teica: "Rucavā mēs tā nedarījām!" Tagad apskatīšos, kā tad te dara.

Kals metālu un meklēs draugus

Viesturs Liepa, Salaspils, 17 gadi:

– Man bija smaga izvēle – iet uz ēšanas ievirzi jeb pusdienām Rucavas ķēķī vai uz metālkalšanu. Galu galā izvēlējos metālkalšanu. Noteikti gribu šonedēļ arī atpūsties, tikai žēl, ka saietā ir tika maz mana vecuma jauniešu.

Veltīs nedēļu roku darbiem

Tina Sidoroviča, Ikšķīle, 36 gadi:

– Kad biju 3x3 saietā pirmoreiz, izvēlējos tikai prāta ievirzes – ģimeņu semināru, spēka avotus, bet tad sapratu, ka tas man ir par daudz. Šoreiz esmu izvēlējusies tikai roku ievirzes – iešu aust celu jostas, koklēt, braukšu novada mācības rīkotajās ekskursijās, ļoti interesē baltā sviesta gatavošana. Man ļoti patiktu arī dziedāšana, bet visu pagūt nav iespējams.

Mācīsies un veltīs laiku sev

Inguna Apriķe, Saldus, 56 gadi:

– Šis man ir ceturtais 3x3 saiets. Savulaik Skrundā biju kopā ar sešiem

bērniem, bet pirmoreiz 3x3 esmu viena – bez bērniem. Protams, ir citādi – nav ne par vienu jāuztraucas, nav jādomā, ko kuram vajag un kas kuram kaiš. Esmu izvēlējusies doties pie levas Ančevskas izzināt spēka avotus, tad uz zāļu sievas padomiem, un vēl gribētos apvienot ādas apstrādi ar dziedāšanu. Vēl gribu atrast jaunus draugus, ko zinu, ka tas 3x3 ir iespējams. Gaujienas 3x3 iepazīnāties ar ģimeni no Madlienas, un pat tagad – pēc 17 gadiem – draudzējamies un sazināties.

Nīks, dancos un meklēs jūru

Andis Zvīgulis, Ikšķīle, 43 gadi:

– Iešu uz tērauda kalšanu un pie Tomašūna uz Latvijas senvēsturi. Gribētos arī paklausīties, ko Ansis Bogustovs runās politikas ievirzē. Vajadzētu arī panīkt un aiziet uz dančiem. Biju plānojis daudz peldēties, bet izrādās, ka jūra nemaz tik tuvu nav.

Spēlēs teātri un šūs leviņu

Sigita Naķele, Jūrmala, 41 gads:

– 3x3 saietā esmu pirmoreiz, izvēlējos to labās slavas dēļ. Man ļoti patīk, ka te ir nodarbes visai ģimenei – gan vīram, gan bērniem. Biju plānojusi spēlēt teātri un uzšūt lellīti leviņu, bet tagad skatos – ieviržu laiki ir pamainījušies, un abas manis izvēlētais nodarbes notiek vienā laikā. Tagad domāju, kā visu izdarīt. ♦

Lolita Lūse

PIEDZĪVOTS RUCAVĀ

Lielais notikums



Ērikai Laimai Risei no Norvēģijas šis Noteikti būs (un jau ir) īpašs saiets. Viņai ir pieci gadi, un šogad pirmo reizi Laima saietā ir bez ratiem – pati uz savām kājelēm. Turklāt jau ceļā uz saietu Laimai sākās nebijuši piedzīvojumi: kādu strēķīti aiz Rīgas viņai izkrita pirmais zobīšs. Protams, ka zobu feja atnes par to kādu naudas gabaliņu, par ko noteikti jāiegādājas kaut kas garšīgs un veselīgs.

Vai zini, ko vēl var darīt ar izkritušo zobīņu? Paņem, aizej pie krāsns, pagriez muguru un met uz krāsns vai aizkrāsne, sakot: "Pelīt, ņem manu zobīņu, dod vietā kaula zobu!" Vai arī: "Še tev, cīrcen, piena zobs, dod man vietā kaula zobu". Protams, visiem šiem rituāliem reiz bijusi sava nozīme, tiem ir īpaša doma: ja zobīņu ziedoja pelītei, tad gribēja, lai zobi ir stipri kā pelītei, ja ziedoja, uzrunājot cīrceni, to ar domu par laimi. Savukārt zoba mešanu uz krāsns simbolizē vēlmi, lai zobi ir tik plati, stingri un noturīgi kā krāsns. ♦

Lolita Lūse

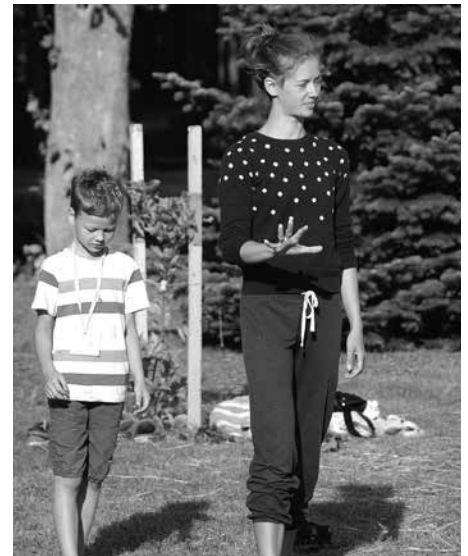
IEVIRZES

Pamodinās katru rītu

Katru rītu pulksten astoņos skolas pagalmā saieta dalībniekus modina Eva Vancāne. Par pirmdienas rīta modināšanu skan dikti labas atsauksmes. Rīdziniece Ina Viksniņa uz to devās kopā ar savu saimi – vīru un trim bērniem un ir apņēmusies un šo ievirzi doties visu nedēļu. Ina saka: „Tā patiešām bija visa ķermeņa atmodināšana, jo visi tika pamodināti. Tika atmodinātas gan visas ķermeņa daļas – rokas, kājas, gan kār-

tas – āda, muskuļi, un tā līdz pat kaulam. Viss notika ļoti harmoniski, bija skaists rīts, spīdēja saule. Vairāki atmodināšanas paņēmieni man bija pilnīgs jaunums – piemēram, pašmasāža no galvas līdz pirkstu galiņiem un atpakaļ. Vēl visiem patika koordinācijas vingrojumi, kad vingrojumā, piemēram, jāizmanto pretējā roka un pretējā kāja. Rīt iešu atkal!” ♦

Lolita Lūse



Nerakstītā nestaiģāju

Viena no unikālākajām ievirzēm ir Rucavas krekla izšūšana, jo vai gan ir kāda rokdarbniece Latvijā, kas neko nebūtu dzirdējusi par Rucavas pusē izšuvumiem un negribētu tajos iemēģināt roku?

Ievirzes vadītāja Vilma Katrīna Pērkonā strādā tikai ar baltajiem izšuvumiem, savukārt Inga Tapiņa ierāda krāsainos rakstus. Viņas rāda senus un ne tik senus kreklus, apkaklišu un aproču paraudziņus: „Arī paraugu grāmatas ir brīnišķīgas, kaut tik būtu to šuvēju. Citas nobīstas, domājot, ka tas ir šausmīgi grūti!” stāsta Vilma.

Ievirzē var uzzināt gan par senajiem pārpečotajiem krekiem (pērpētis jeb pārplecis), kuriem uzplecis iešūts starp

diviem taisniem gabaliem, veidojot bagātīgas krokas pie kakla, gan par jaunākajiem krūmotajiem krekiem, kuri šūti uz taisna gabala, jo krokās krūmu nevarētu labi redzēt. „Mūsu Rucavas krūms ir kā izaudzēts, liels Austras koks,” saka Dace. Trešais veids ir lēstie (ielocītie) krekli, kuri veidoti, atsevišķi austu rakstainu gabalu uzšujot uz krekla pleciem, piedurknēm, apkakles. Rakstainus kreklus Rucavā ierasts veidot no nātnās (sarkanās) vai mēdenās (oranžās) krāsas.

Baltajiem izšuvumiem jeb grieztajiem krekiem lieto balinātus vai nebalinātus lina diegus. Tiem apakšā vilkts vēls viens kreklis, lai cauri neredzētu miesu. Vilma prasmi apguvusi

pēckara gados pie skolotājas Rucavas skolā: „Vasaras brīvlaikā reizēm kājām nācu 12 km no Papes, lai pakonsultētos par divvirzienu izvilkumu.” Lielo aizraušanos ar baltajiem darbiem ne visas sapratušas, citām tie likušies neizteiksmīgi: „Draudzenes man toreiz teica – priekš kam tu šuj, kas tev tos redzēs? Kaimiņiene, man ganos ejot, reiz pavaicāja, ko es visu vasaru vienu palagu šujot.”

Tomēr tuvumā balto darbu smalkums ir neatvairāms. Apskatot izšūtu, baltu spilvenu, ievirzes dalībnice Aelita Šterna ir sajūsmā: „Uz tāda spilvena galvu nolikt – tas ir pavisam cits miegs!” ♦

Laura Bitīniece



VĒRTS APSKATĪT

Rucavas tūrisma objekti

Rucava – Latvijas dienvidrietumu Rstūris, Latvijas un Lietuvas robežupes – Sventājas apvīts, no rietumiem Baltijas jūras apskalots. Šeit aug Latvijas lielākā ieva, piejūras ciemati vēl saglabājuši savu pirmatnējo vienkāršību un svētku reizēs sievas uzpošas krāšņajos Rucavas tautastēpos, te ir vientuļas pludmales, neskarta daba un bagāts kultūras mantojums.



Rucavas ev. luteriskā baznīca celta no 1872. līdz 1874. gadam. Baznīcā saglabājušies interesanti mākslas priekšmeti no 19. gs., kā arī meistara J. Jauģieša visapjomīgākais un skaistākais darbs – 1936. gadā izgatavotās ērģeles ar koka stabulēm. Kopš 1999.g. baznīca iekļauta Eiropas kultūrvēsturiskā mantojuma sarakstā.



Etnogrāfiskā māja "Zvanītāji" ir celta 19. gs. beigās un līdz šodienai saglabājusi savu pirmatnējo izskatu – koka

ēka masīviem dziedu griestiem, lielu saimes istabu dienvidu galā ar mūrīti un maizes krāsni. Ķēķī – manteļskursteni. 2000. gadā māja tiek iekārtota ar 19. gs. beigām raksturīgo iedzīvi, bet kopš 2002. gadā māja atdzīvojusies, aktīvi tur darbojoties Rucavas tradīciju klubam, notiek vakarēšanas, godu svinēšanas, ik vasaru – amatu nedēļas. Mājas durvis atvērtas ikvienam interesentam, iepazīties ar Rucavas kultūras mantojumu un tā apguvi mūsdienās iespējams gan vērojot, gan līdzdarbojoties. Interesentiem iepriekš piesakoties, klubs piedāvā dažādas kultūras programmas ar rucavisku ēdienu nobaudīšanu, kopīgu sadziedāšanu un sadancošanu.



Apskatāma J. Pūķa mūzikas instrumentu privātkolekcija.

Sventājas Senleja – ievērojama ar savu skaisto ainavu un skatu uz kaimiņvalsti – Lietuvu, kā arī dabas vērtību ziņā ar reto un aizsargājamo augu sugām un bebru apdzīvotajām vietām. Senlejas nogāzē avotu veidā izplūst pazemes ūdeņi.

Svētavots atrodas Sventājas Senlejas nogāzē pie bijušās Rucavas muižas. Avotu ieskauj Latvijas lielākā ieva. Nostāsti liecina par avota dziednieciskajām īpašībām.

Papes ezers – sekls lagūnezers, kas pieguļ tieši pie jūras. Tam ir īpaša loma kā putnu ligzdošanas, barošanās un gājputnu atpūtas vietai. Ezerā izveidots ūdenstūrisma maršruts, savienojot divas ezera laivu bāzes – Papes laivu bāzi un laivu bāzi Kalniškos. Maršruts ir iezīmēts,



10 km garš un tajā var aplūkot dažādus ūdensaugus, putnus un ezera salas. Ezers ir stipri aizaudzis ar niedrēm un atklātie ūdens laukumi veido tikai 20 % no visas Papes ezera platības, tādēļ daļa ūdenstūrisma maršruta vijas caur niedru koridoriem. Laivu bāzēs iespējams izīrēt laivas. Izbraucienus vēlams iepriekš pieteikt.



Papes dabas parks. Parkā, kas izveidots ar Pasaules Dabas Fonda atbalstu 2003. gadā, iekļauta visa Nidas purva un Papes ezera apkārtnes teritorija. Dabas parka teritorijā var vērot savvaļas zirgus, govus un sumbrus, ir izveidotas divas dabas takas, gājputnu migrācijas stacija. Dabas procesu vērošanas taka ir 9,1 km gara un to var veikt kājām vai braucot ar velosipēdu. Taka ved pa Papes ezera apkārtni, cauri unikālam tradicionālās arhitektūras piemineklim – Papes Ķoņu ciemam, kurā var apskatīt seno zvejnieksetu – **Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja setu "Vitolnieki"**.

Nidas oļainā pludmale – Kurzemes piekrastei neraksturīga akmeņaina pludmale – iekļauta aizsargājamā lieguma teritorijā. ♦

Gunta Timbra

PILNĀ NOPIETNĪBĀ

Siliņš Rucavā II

Labas dienas, tautietes, tautieši un mazie tautiņi! (Ar tautiņiem ir domāts 3x3 mazie ļautiņi.)

Ir pagājuši 13 gadi, kopš biju Rucavā. Man nav pie rokas manis paša grāmata "Ko nu, Andriev, dzērājam dzērāja valoda", kurā aprakstītas pirmās Rucavas 3x3 nometnes gaitas. Atceros neganto pērkona negaisu. Un zibens spēriena pēdas Rucavas priedēs. Cieta arī kāds dzīvoklis. Šoreiz mūs sagaida tikai sīks lietutiņš.

Kāpēc vēl Rucava palikusi atmiņā? Es biju teātra ievirzes vadītājs, iestudēju 1,5 stundu garu rēviju "Tu esi Rucavā, mans draugs". Tā bija pēdējā rēvija manā "draugu" sarakstā. Pirmo – "Tu esi Gotlandē, mans draugs" es sarakstīju pēc pasūtījuma 1. Vispasaules brīvo latviešu dziesmu dienām, tam sekoja "Tu esi Minsterē, mans draugs" 2. un 3. PBLA dziesmu dienās un "Tu esi Portlandē, mans draugs"

ASV Rietumkrasta dziesmu svētkos 1980. gadā. Nu re, kā aizplāpājos, bet kas tad sunim asti cels, ja ne pats.

Atpakaļ Rīgā. Sakāpjām autobusā. Lolita Lūse mums palīdz atbrīvoties no pāris liekiem eiro un izsniedz pirmo Pūralādes numuru. Ventiņam (Ventspils zāļu sievai) ir līdz liela Latvijas karte, un tā esam kaut cik informēti, kur, pie velna, mēs patlaban atrodamies. No pazīstamiem ieraugāmi Purs (meistare zābaku šūšanā, dzīvo Purvciemā). Uģis Lācis no Sibīrijas. Ādolf, kurš, mani ieraugot, dzied populāru Otrā pasaules kara dziesmu. Mēs esam vienīgie, kas atceras karu. Vēl man pazīstama jau pieņemtā Lolita Lūse, Ventiņš (Līga Reitere) ar dēlu Pēteri, Kārlis Krūmiņš ar savu otro pusi. Un vēl jāmin japāniete Aya, uzvārdā Kitagawa, ar meitu. Viņa saprot latviski.

Rucava klāt. Mani ar Puru nomitina viesu namā Santa. Mēs dzīvojam porūzi

(domāju, ka tas ir forūzis – priekšnams). Ir vēl citas istabas. Praņas (tas vārds ir dzirdēts arī mūsu pusē, un tam ir kāds sakars ar izrobājumiem apģērbā), bet ko nozīmē spīna un ķebērklis?

Pusdienas pulksten 15. Atklāšana 16. Biju cerējis satikt Līgu Ruperti, bet Arnolda veselības stāvoklis pasliktinājies un mūsu 3x3 ciltsmāte palikusi Rīgā. Runas. Kā vienmēr mūsu tautas lūgšana, kuru klausoties pārņem žēlabas. Mēs lūdzam, lai Dievs svētī kaut kādu Lā-ā-ā-ātviju.

Runas, priekšnesumi. Pirms apsēžamies uz siena klučiem (nezinu, kā tos citādi dēvēt), es sēdekļu dalītājiem prasu pietiekami lielus, tādus, ar ko var pabarot divus lopiņus. Neskaitāmas ievirzes un novirzes, dažas tīri spēcīgas. Piemēram, tāli ies, gari klausīsies un sīki skatīs (zāļu sievas padomi). Lai gan Pūralādē rakstīts, ka "ieviržu vadītāji aicina tieši tevi", tas nav domāts cilvēkiem, kam pāri astoņdesmit. Iedams uz nīkšanu, atceries, "es nenācu šai vietā savu miegu izgulēt".

Bona note! ♦

U.

NO SAIETA SARUNĀM

Atradis zāļu sievu

Līga Reitere: – Šī ir izcila nometne. Gulēšanai man ierādīts medmāsu kabinets. Cilvēks nāks meklēt medmāsu, atradīs zāļu sievu. Ja redzat nenopļautu pļavu, parādiat, kurā virzienā jāiet.

Balss no zāles: – Starp Saldu un Blīdeni divas bija!

Paņemšu līdzī

Uldis Ozoliņš (ieviržu vadītājiem): – Es gribētu katru no jums iebāzt savā rokas bagāžā un paņemt līdzī uz Austrāliju. Jo, kad te janvāri ir mīnus 20, tur ir vasara.

Balss no zāles: – Bet tas ir pasaules otrā pusē, tur jāstaigā uz rokām!

Pieved vīnu!

Māra Tupese: – Noskaņojums man ir, bet nav Līgas (Rupertes – red.). Linard, pieved vīnu, tad runāšu par abām. ♦

Pierakstījusi Dace Kokareviča

Rucavas joki

Ja redzi kaut kur mētajamies Tupešu Māru, noteikti paņem aiz rokas, aizved un noliec vietā. Māra jūtas pagalam apmulsusi bez Līgas Rupertes. Lai nejostos viena, Māra uzdod jautājumus un pati sev atbild Līgas vietā. Ja atbilde nav pa prātam, Māra ātri atgriežas pati sevī un saka: „Nē, nu slikti man bez tās Līgas! Viņa vienmēr tik sakārtota, par visu ir padomājusi!” Māra, turies! Ja par Tevi avīzē ienāks kāda sūdzība, dosim ziņu.

Tie Rucavas saietā dalībnieki, kas no Rīgas atbrauca ar autobusu, zina – viņus visus pārbaudīja pēc saraksta. Bet saraksts nebija šāds tāds – tajā daudz šifrētas informācijas: katram cilvēkam iepretī kāds burts un cipars. Piemēram, B07, B11 vai P28, P42. Protams, ilgi nav jādomā: burts B nozīmē, ka braucējs ir bērns, bet burts P – pieaugušais, un aiz cipara norādīts dalībnieka vecums. Viss jau būtu

labi, bet zināma neskaidrība radusies ar Uldi Siliņu. Pie viņa vārda melns uz balta stāv rakstīts >70, bet burta nav vispār. Varētu domāt, ka tiem, kam virs 70, gadus nenorāda, jo arī pie Ādolfa Avena ir tāda pati zīmīte. Tomēr ir būtiska atšķirība: Ādolfam skaidri norādīts P>70, bet Uldis nav ne P, ne B, tikai >70. Uzmini nu, kas ir Siliņš – P vai B?

Vakar pirms došanās uz dievkalpojumu baznīcā tika paziņots, ka baznīcēnus līdz dievnamam pavadīs policija – braukšot pa priekšu gājienam. Kad saietā dalībnieces mēģināja noskaidrot, vai Rucavā tik bīstama kriminogēnā situācija, ka no skolas līdz baznīcai jādodas policijas pavadībā, gādīgs rucavnieks mierināja, ka tā nu gluži neesot. Diemžēl gājiens izvērās pašķidr – katrs saietā dalībnieks devās uz baznīcu sev ērtākajā laikā. Paši vainīgi! Būtu bijuši organizēti un rātni – dotos uz baznīcu ar policiju. ♦

Pierakstījusi Lolita Lūse



"Pūralāde" redakcija:

Dace Kokareviča (redaktore), Lolita Lūse, Laura Bitiniece, Gundega Kalendra (maketētāja), Baiba Krūmiņa (fotogrāfe), Laura Skušķe

Sūti interesantus foto mirkļus, stāstus vai jokus – tālr. 25901229 (Dace) vai gundega@artekoms.lv

Paldies:



KULTURĀL V